

vort vort Samfund, maa vi dog vel være enige om en Ting, nemlig den, at Alt i denne Retning virkelig ikke er, som det burde være, at der er noget Skrøbeligt, noget Sygeligt med Hensyn til dette Forhold. Den Sag er utvilsom. Det er klart, at der er Noget i Veien med den Sag, jeg benævner Arbejderspørgsmaalet, og da alle Samfundsklassers Vel ligger os saa sterkt paa Sinde, maa her ogsaa ubetinget forudsættes den nødvendige Villie og Redebonhed til at raade Bod paa det Onde, som maatte være tilstede. Derom haaber jeg, at Alle ere enige, men ere vi enige derom, maa vi ikke kunne være uenige om, at den allerførste Betingelse for at raade Bod paa et Onde eller for at kunne medvirke til dets Afhjælpning eller Linderung er virkelig at undersøge det. For at gjøre et Skridt i det Diemed, jeg her nærmest tænker paa, er det først fornødent at faae Kundskab om, hvorledes det hænger sammen dermed, og derfor kan jeg ikke vente mig Modstand fra andre Sider end fra to, ikke her i Thinget, men udenfor. Den ene er den, som er fuldstændig ligegyldig ved den hele Sag, som siger: Lad Alt gaa sin jevne Gang; det har gaaet saalænge, lad os være fri for den Sag, vi have det meget godt under de nuværende Forhold. Det er dem, som man kan kalde godt stillede, dem, som føle, at Alt for deres Vedkommende er i den allerfortrinligste Gang. Den anden Side, fra hvilken Modstand kan komme, er fra deres, som ikke ønske Spørgsmaalet opløst, men som netop mene, at der i dets Dunkelhed ligger det bedste Lønder gjemt, hvori Mistantsfomhedens og Hadets Gnistere kunne fænge. Det er ikke nogen Gising, jeg her udtaler, det er, efter hvad der ligger for Dagen, en Kjendsgjerning, at de, der oprindelig strege høiest paa Statens Medvirkning til Opbjaalp af deres Aaar og til Forbedring i deres hele Samfundstilling, nu ere gaaede aldeles bort fra denne Betragtning, lyslændende med, om jeg saa maa sige, Paragraffpolitiken. De ville nu paa ingen mulig Maade have Forholdene undersøgte, i alt Fald ikke paa den Maade, som Regjeringen eller vi paatænte. Det kan dog gjerne være, at jeg tager fejl, og at man vil slutte sig til mit Forslag, der holder sig fjernt fra de forhadte Arbejderskemaer; det har slet Intet dermed at gjøre. Jeg gjentager altsaa, at jeg haaber, at vi Alle ville gjøre, hvad vi kunne, for de Samfundsmlemmer, hvis Lard jeg her nærmest har haft for Die, og at vi ogsaa ville være enige om, at det er nødvendigt, at man lærer at kjende, hvad der kan og bør gøres, forsaavidt der kan gøres Noget. Jeg vil naturligvis ikke stille store Ting i Udsigt af bare Barjombhed for ikke at blive skuffet. Naar den tilbørlige Velvillie er tilstede, hvad jeg ikke tvivler om, til at afhjælpe det Fællagtige, til at raade Bod paa Ondet, maa vi først gjøre Vort til, at Sagen kan blive grundig og alsidig under-

sogt. At den vil blive det, har jeg et grundet Saab om, og dette mit Saab grunder sig paa to Ting. For det Første grunder det sig paa, at Regjeringen — altsaa her den høitærede Indenrigsminister — hvis Forslaget maatte blive vedtaget, vil efterleve hvad der er udtalt af Indenrigsministeriet i den Mundskriftelse, som ledsagede Arbejderskemaerne paa deres Vandring ud i Verden, nemlig at der agtedes nedsat en Kommission, hvori ikke blot Arbejdsgivere, men ogsaa Arbejdere og Mand, der stode udenfor begge Parter, vilde faae Sæde. Jeg er fuldkommen overbevist om, at dette vil ske, og at den høitærede Minister vil kunne faae tilstrækkelig sagtyndige Mand, næver jeg heller ikke nogen Tvivl om, da han jo paa ingen Maade vil være bunden til nogenformhelst bestemt Kreds. Dersom der her forelaa Spørgsmaal om at nedsette en parlamentarisk Kommission til at undersøge Arbejderforholdene, vil jeg rent ud sige, at jeg ikke vilde stemme derfor, idet Thinget oprigtig talt ikke raader over de forskellige Slags sagtyndige Kræfter, som det efter min Mening vilde være nødvendigt at tage i Brug i en saadan Kommission. Den høitærede Indenrigsminister vil derimod have enhver danst Underfaat til sin Naadighed, og jeg tvivler derfor, som sagt, ikke om, at det vil lykkes ham at sammensætte en Kommission vel i det omhandlede Diemed. Dette er, hvad jeg har at sige om mit og Medforslagsstillerens Forslag til § 25. — Maa det være mig tilladt endnu at talke den høitærede Ordfører for den meget varme Understøttelse, han har givet Mindretallets Forslag under Nr. 18 om en Bevilling til Fremme af Husfliden. Det forekom mig, at det var en meget varm Udbesaling. Jeg deler aldeles hans Mening om, at det, hvorpaa man blandt Andet, ja endog fortrinsvis, skal lægge Vægt, er, at faae Ungdommen, og først og fremmest den køindelige Ungdom, allerede fra Stolen af indøvet i Haandgjerning. Skal imidlertid Ungdommen virkelig veiledes og øves i baade køindelig og mandlig Haandgjerning i vore Skoler og naturligvis først og fremmest i Almueskolerne, veed jeg ikke, hvorledes den høitærede Ordfører tror at kunne tilfredsstille Kravet i saa Henseende ved at foreslaa 1,000 Rds. Forhøielse til Industriens Fremme, thi det forekommer mig virkelig at ville være som en Draabe i Havet. Jeg tror, at netop det Forslag, der under Nr. 18 er stillet af Udvalgets Mindretal, det ærede Medlem for Solbæl Antis 3die Valgtreks (Dinesen), aldeles passer til foreløbig i tarveligt Omfang at fyldestgjøre de Formaal, som den ærede Ordfører opstillede. Jeg vil selvfølgelig ikke fornærme den ærede Forslagsstiller, men det forekommer mig oprigtig talt, at den ærede Ordfører søgte et ulige kraftigere Forsaar for hans Forslag end den ærede Forslagsstiller selv, og det har kun kunnet glæde mig, thi paa Grund af Ordførerevs selvfølgelig meget overlegne